

Kəpiya Sën Paulus Kevu Vu Titus

¹ Sa Paulus, Anutu yi hur sa, geYesu Kerisi yi sinarë sa, in bë sa gevong balam sën Anutu ggooin sir rak lo ayoj na timu vu yi medejak gagek anon sën netatekin aggata niröp vu hil in hil sepa dok lo ni.

² Tato sa in bë sa nanër medejak ni nabë deyoh vu bë demedo malaj-tumsën degwata los degwata, noh vu sën Anutu nér yö wirek lo, gak su nekuung rak rë.

³ Log Anutu sën neko hil yah vu yi lo nér gagek sagi yam rangah niröp lok buk sën yö kwa vo beggootin rak lo. Lob vo huk sënë lok sa nemag bë sa nanër rangah vu mehönon.

⁴ Lob sa ķevu ķapiya sënë yök vu hong Titus in aluu hoho nehevong ving gagek sënë, om sën getu sa nalug yönönerak saga. Hil Amad Anutu luho Yesu Kerisi sën neko hil yom vu yi lo degevong semusemu nyemasen nök vu hong los degevong bayom gëp revuh.

Gagek Rak Alam Ggev Sën Denegin Kerisi-yi-alam Lo

⁵ Sa hevuu hong megenedo Krete in bë gesemu huk vahi sën nahën gesu niröp nerak rë lo, begwetung ggev jak alam la noh vu beggang-bu pin saga in degegin Kerisi-yi-alam. Noh vu sën senér tato vu hong wirek lo bë:

⁶ Nabë alam denelë mehöti bë su nevong ngaa nipaya rë, geyik venë timu. Genabë nalu lo

denevong ving Kerisi ving, log gagek su neggëp vu sir bë ahëj neving ngaa nipaya jeggin jeggin genengaj dahis rë, og mëm gwetung alam nabë saga denatu ggev.

⁷ In mehö sën netu ggev lo, og tu Anutu yi hur in gegin yi alam los yi huk. Om sepa dok aggata niröp mu, in lob alam su denatök vu ngaa nipaya gegëp vu yi. Gesu geko yi jak jak, gesu ahë sengën jak pevis, gesu nanum mekeyevin, gesu ngis alam jeggin jeggin, gesu gëp natumin monë lu ngaa nabë gekol ngahisekë.

⁸ Gaķ mëm gevong nivesa vu alam sën deneyam vu beggang-bu ngwë lo; gahë geving aggata nivesa pin besepa dok kwa nivesa mu, in bë medo niröp rot megevong noh vu Anutu kwa. Najom yi ahon,

⁹ genajom gagek anon sën denetahu yi lok lo ahon geving. Og mëm yi yö yoh vu bë tatekin vu mehönon megadu sir jak gagek niröp pin, geyoh vu bë nanér gagek los kwa, benanér alam sën bë dedahun gagek anon na lo hir gagek tato nabë su niröp rë.

Alam Kuungsën Ngahisekë Denedo Krete

¹⁰ Yonen, alam ngahisekë rot vu saga su dene-sepa lok gagek niröp rë, gaķ yö medo denenér gagek meris meris gedenevongin bë degekuungin alam. Lob alam sën derah* navij bedetu alam Yuda lo, denevong nebë sagi pangsen rot.

¹¹ Om gwevong balam nabë sagi avij gemir, in denetahu mehönon lok gagek sën su yoh vu rë lo gedeneko monë rak. Lob denekepë alam ngahi rak hir gagek sagi beneggërin sir yah vu sir.

12 In alam Krete ti sën denér yi bë hir mehönenér-ǵágek-rangahsën ti yi lo, nér sir wirek bë, “Alam Krete sagi, og sir alam ǵágek kuungsën ata, gesir nebë reggu bemën nipaya, log denevong ahéjtä gedeneggëp sehëb.”

13 Gagek sagi og yönöñ rot. Om genanér niwëëk vu sir in dejak hir ngaa nipaya ni borot bedegérin sir, lob mëm degevong geving ǵágek anon niwëëk.

14 Gak su degevong geving alam Yuda hir kériing meris aggagga los alam sën deneruu demij vu ǵágek anon lo hir horek aggagga.

15 Nabë mehöti ayo niröp bekwa bo ngaa ti nabë nivesa, og ngaa saga nivesa vu yi. Rëk mu alam ayoj ningöhek sën su denevong ving Anutu rë lo, og denelë ngaa pin nebë su nivesa rë, gak kwaj nipaya los ayoj ningöhek rak.

16 In avij nenér bë derak Anutu ni, rëk mu ngaa sën denevong lo netato bë deruu demij vu yi. Sir alam nij paya gedenekyéh yi ǵágek, log su deyoh vu bë degevong ngaa nivesa ti rë.

2

Gagek Rak Alam Atov

1 Gak hong, og genanér Anutu yi ǵágek megetatekin niröp vu sir megenanér nabë:

2 Alam böp og su denanum medekeyevin. Gak demedo revuh mekwaj bo ngaa niröp, gayoj na timu vu Kerisi niwëëk bahëj geving mehönon, log debare niwëëk in ngaa maggin pin.

3 Log avëh böp degevong nabë saga geving. Desepa dok aggata sën yoh vu lo, gesu denanér ǵágek nah nenga jak mehö ngwë, gesu denanum bël

niwëëk pangşën begëp denatumin. Gaķ denatu tatovaha avëh medetahu aggata niröp vu alam vahi.

⁴ Detatekin vu avëh avö nabë dejaķ reggaj log ahëj geving reggaj los naluj lo, bekwaj bo ngaa niröp gedegegin sir nivesa in ngaa nipaya.

⁵ Degegin hir huk nivesa log degegin reggaj los naluj lo nivesa, gededoķ vu alam vahi geving, log degurek reggaj hir gagek babu. Degevong ngaa pin sënë in alam su denanér pelë jak Anutu yi gagek.

Gagek Rak Magëm Lo

⁶ Log getato aggata niröp vu magëm lo geving nabë saga, nabë degegin sir nivesa.

⁷ Lob ngaa pin sën genevong lo, og gwewong in degelë medejaķ ni nabë degevong nabë sënë og mëm nivesa. Log nabë getahu alam dok gagek, og su gesarömin gagek nipaya geving. Gaķ kwam bo gagek nivesa jak buk pin begenanér.

⁸ In nabë genanér gagek niröp mu nabë saga, og mëm alam sën denelë hil paya lo su rëk denatök jak nipaya ti gegëp vu hil rë, lob njip namum.

Gagek Rak Hur Sën Denevong Huk Vu Alaj

⁹ Log genanér vu hur sën alam denebago sir bedenetu hir ngaa meris lo nabë degurek alaj babuj in ngaa pin. Degevong huk nivesa in alaj kwaj vesa in sir, gaķ su denanér gagek nipaya nah vu alaj.

¹⁰ Log su degodek alaj hir ngaa mahen teka, gak desepa dok aggata niröp mu noh vu buk pin. Lok mëm huk pin sën degevong lo gëp nivesa, in lob

nabë hil nanër gagek jak Anutu sën nekö hil yah vu yi lo, og alam degelë nivesa.

Hil Gegin Hil Nivesa Bemedo Gegin Kerisi Yi Buk

¹¹ Anutu vong yi semusemu vu hil nyëmasën beneggëp rangah rot bë alam pin deyoh vu bë denom vu yi bedemedo nivesa geving yi.

¹² Anutu yi semusemu sagi sën netatekin vu hil bë hil gevuu ngaa pin sën nevong behil su nesepa lok Anutu niröp rë lo na; los hil gevuu ngaa nevu nevu dob yi pin sën hil kwad neya vu lo na. Gehil gegin hil nivesa los tetuu aggata niröp mesepa dok Anutu yi ngaa noh vu buk pin sën hil nahën nado agi.

¹³ Gehil medo mabo kwad in Anutu yi semusemu nabë rëk anon jak. In Kerisi Yesu diik in bë geko hil nom. Om hil medo gegin buk sën luho Anutu bög denatök nom rangah los arëj böpata gelos hir vunek vunek yagek-yi lo.

¹⁴ Yönöñ, Kerisi diik lok yah hil bed in bë bago hil nom los bo hil vër in ngaa nipaya pin, gejevu hil ayod mesemu. Bemëm hil natu yö yi alam, gehil malad sepa ngaa nivesa mu begevong.

¹⁵ Om genanér gagek sagi vu mehönon noh vu buk. Gegwee vu sir nabë desepa dok gagek sënë, gegenanér hir ngaa nipaya rangah vu sir. Gelok yah Anutu ben, om genanér gagek vu sir, gemehöti su nanér nabë hong mehö meris mekeyëh hong.

3

Hil Bare Nidwëëk Megevong Ngaa Nivesa

¹ Gebér mehönon kwaj noh vu buk nabë degurek gavman los alam pin sën denevong huk gavman

lo babuj, gedegetung malaj in huk nivesa pin bedegevong.

² Su denanér gagek nipaya jak mehö ngwë, gesu degevong begö. Gač demedo los mamer, gedegevong ngaa los malaj yes jak alam pin malaj.

³ In gerak ni bë wirek og hil kwad ma ving. Lob hil nekeyeh gagek. Lob Satan nekuung in hil, behil nesepa lok ngaa nevu nevu los ngaa sën nesemu los nereyiiv hil navid lo mu. Hil nehevong ngaa nipaya bayod nesis yi. Alam vahi denelë hil bë hil alam nid paya, gehil nehalë sir lok yah bë nij paya.

⁴ Rëk mu Anutu sën neko hil yom vu yi lo, vong Yesu yam in bë tatekin rangah nabë nelë mehönon nivesa bekwa pesivin sir.

⁵ Su neko hil yom degwa rak huk yohvu sën hil nehevong lo rë, in huk yohvu su neggëp vu hil rë. Gač neko hil yom rak sën yö kwa pesivin hil lo. Lob ripek hil ngaa nipaya ya, gevong behil atu mewis rak. Lob Anon Vabuung semu hil behil nid vesa rak yah.

⁶ Yonen, Yesu Kerisi sën neko hil yom vu Anutu lo tatekin aggata in Anutu gevong Anon Vabuung jak nam hil rot.

⁷ Vong nebë sënë in bë nanér hil nabë hil alam yohvu jak yi semusën nyëmasën, getato hil nabë hil rëk medo malad-tumsën degwata geving yi. Om sën hil navo kwad in gagek sënë bë anon jak.

⁸ Gagek sagi og yonen rot.

Lob sa nehevongin bë genanér gagek sënë niwëek, in alam sën ayoj neya timu vu Anutu lo og mëm rëk malaj sepa huk nivesa vesa medegevong. In ngaa nebë sënë og nivesa benelok vu alam.

⁹ Rëk mu tepëk kwamasën aggagga sën degwaj ma lo, los sën denetatekin degwaj lo, gegagék ahë sengënsën, gesën denemehoo sir in horek lo, og gebeya in ngaa nabë saga. In ngaa sënë og su rëk dok vu hil rë, gak anon ma.

¹⁰ Log mehöti sën gevongin nabë basuh Kerisiyi-alam lo, og gwero yi gahek noh vu beron ti ma luu. Rëk nabë su gengo ayem rë, og ggovek, genim dël jak yi.

¹¹ In gerak ni bë mehö nebë sagi og vuu aggata niröp ya, om rëk geko nyëvewen dok nah yi ngaa nipaya sagi.

Gagek Hus

¹² Sëk gevong Artemas ma Tukikus nök berup vu hong, lob mëm rëk genam pevis vu sa vu Nikopolis. In sa kwaǵ nevo bë sëk medo saga bebuk-ayööngyi govek na rë.

¹³ Gedok vu mehö-horek-yi Senas luho Apolos megwero luho hir aggata in luho su dejak vu in ngaa la gëp aggata.

¹⁴ Log hil alam pin yö detahu sir dok huk nivesa geving in demedo nivesa, bededoく vu alam sën denerak vu in ngaa lo geving. Gak su degëp sehëb behej huk anon nama.

¹⁵ Alam pin sën denedo ving sa agi kwaj nevo hong medenenér. Log genanér vu Kerisiyi-alam sën ahëj neving he lo geving, nabë he kwamin nevo sir. Anutu yi semusën nyëmasën nök gëp geving ham.

**Gagek Mewis
The New Testament in the Central/Mapos dialect of the
Buang language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Buang Mapos long
Niugini**

Copyright © 2003 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Buang, Central/Mapos (Buang)

Dialect: Central/Mapos

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

18a972db-abcc-5dc3-9031-f1d4455b33c3